

Pellervon Päivä 2015

Radisson Blu Royal Hotel, Helsinki 9.4.2015

Avauspuheenvuoro

Valtuuskunnan puheenjohtaja

Maanviljelysneuvos Timo Komulainen

Pellervo-Seura ry

Arvoisa osuustoimintaväki, kansanedustajat, hyvät naiset ja herrat

Tervetuloa Pellervon Päivään 2015. Olemme kokoontuneet tänne Helsinkiin vain kymmenen päivää ennen eduskuntavaaleja. Nyt on sattuva aika pohtia tulevien vuosien toimintaympäristöä ja myös osuustoiminnan asemaa yhteiskunnassa. Olemme saaneet paikalle myös vaikutusvaltaisia parlamentaarikoita, mistä olemme kiitollisia.

Kansantaloutemme kyntää myrskyävää aallokkoa, jonka takana on voimia, joihin meillä ei oikein tahdo olla vaikutusvaltaa. Finanssikriisi, joka on kehittynyt talouskriisiksi ja taantumaksi, tuli Yhdysvalloista. Venäjän kauppaa koskeva kriisi tuli Venäjältä. Elinkeino- ja maatalouspoliittiset

muutokset tulevat Euroopan Unionista. Valuuttakurssi on lukittu omilla päätöksillä liittyessämme aikanaan Euro-alueeseen.

Tässä tilanteessa suomalaisten keskinäiset nahisteluyritykset eivät oikein tunnu oikealta lääkkeeltä. Ehdotan siltojen rakentamista.

Talouskriisin tuo esiin myös paljon sellaista, johon olemme kylväneet menneinä vuosina. Tuotantoa on siirretty Suomesta ulkomaille. Määräysvalta on monissa yrityksissä myyty ulkomaisille omistajille.

Työpaikkoja kuitenkin tarvitaan. Minä näen, että ilman teollista perustuotantoa meillä ei pian ole siihen liittyvää palvelutuotantoakaan.

Niinpä minua viehätti Metsä Groupin vuorineuvos Kari Jordanin haastattelu uusimmassa Osuustoiminta-lehdessä. Hän pyytää yhteiskunnalta vakautta tuovaa politiikkaa. Hän sanoo, että järeä teollisuus edellyttää pitkälle tähtääviä investointeja ja näiden teko ennustettavaa politiikkaa. Väärällä sääntelyllä ja verotuksella voidaan panna jarruja hyville hankkeille ennen kuin ne alkavatkaan.

Seuraavan hallituksen varmaankin kannattaisi kiinnittää huomiota vaakan toimintaympäristön luomiseen rehelliselle työlle Suomessa. Se parhaiten turvaa meidän kaikkien toimeentuloa. Tätä ajatusta olemme pyrkineet istuttamaan myös tämän Pellervon Päivän 2015 otsikkoon. Vakaa kotimainen osuustoiminnallinen omistajuus turvaa meidän kaikkien toimeentuloa ja elinympäristöä kuluttajina ja tuottajina. Kun osuuskunnat onnistuvat, jäsenet ja yhteiskunta voi hyvin. Verot maksetaan Suomeen, emme pakene ulkomaille, markkinatalous toimii, epärehellisyyksistä johtuvat ruokakriisit minimoituvat ja kaikkialla maassa on in-

vestointeja, palveluita ja toimeliaisuutta. Jotta kaikki hyvä toteutuu myös jatkossa, meidän tulee pitää sydän innokkaana ja lämpimänä, pää kylmänä ja aktiivisena, kädet osaavina ja ahkerina. Kyllä se onnistuu.

Mihin siis osuustoiminta soveltuu? Teollisuuden, kaupan, finanssialan lisäksi varsin moneen. Biotalouden virtojen kokoamiseen osuuskuntamalli on kuin tehty. Se sopii monenlaiseen infrastruktuurirakentamiseen. Osuuskuntamallin avulla yrittäjäksi voivat ryhtyä sellaisetkin, joille yksinyrittäjäyys ei ole ensisijainen vaihtoehto. Pienyrittäjäyden kilpailukykyä voidaan vahvistaa osuuskuntaan pohjaavilla yrittäjäverkostoilla. Yritysten sukupolvenvaihdoksiinkin se sopii. Osuustoimintamallin soveltaminen sosiaali- ja terveysalalla turvaa kotimaista omistajuutta ja käyttäjälähtöisyyttä elintärkeissä palveluissa. Osuuskunta on myös opetusväline kouluissa.

Mitä odotamme julkiselta vallalta? Ennen kaikkea asennetta ja ymmärrystä, että on myös osuustoiminnallisia yrityksiä. Yhteiskunnassa on sääntelyssä syvä pohjavire, joka vääntää osakeyhtiön suuntaan. Tämä on valitettavaa.

Osuustoimintamallin tulee saada asiallinen kohtelu kilpailulainasioissa, verotuksessa, kirjanpitostandardeissa, infrastruktuurirakentamisessa, yrittäjäyyskasvatuksessa, opetuksessa, tutkimuksessa, työelämää koskevassa lainsäädännössä ja kehityspolitiikassa. Osa asioista on kunnossa, mutta osa ei.

Emme olleet kaikin osin tyytyväisiä tämän vuoden alussa voimaan astuneeseen osuustoiminnan verotusta koskevaan lainsäädäntöön. Yksi tärkeä myönteinen asia siellä oli. Vaikka olemme heikommassa asemassa

kuin listaamattomat osakeyhtiöt, silti kevyesti verotetun ylijäämän rajan nouseminen 1500 €:sta 5.000 €:oon on tärkeä asia. Jäsenillä on nyt aiempaa paremmat mahdollisuudet pääomittaa osuuskuntia.

Hyvät kuulijat,

Ylimpien valtiollisten toimijoiden paitsi päätöksillä myös asenteella ja lausumilla on tärkeä merkitys osuustoiminnallisen yritystoiminnan edistämässä. Se kannustaa eri toimijoita yhteiskunnassa huomioimaan myös osuustoimintamallin tarpeet.

Pyydän erityisesti kaikkia suomalaisia virkamiehiä, poliitikoita ja lehtimiehiä kiinnittämään huomiota siihen, että Suomen taloudessa on varsin monenlaisia toimijoita. Markkinatalous on monikasvoista. Yksi omistajataho on juuri osuustoiminta.

Vuodenvaihteessa julkaistussa pääministerin johtaman valtioneuvoston kanslian raportissa esitetään, että osuuskunnista ja keskinäisistä yrityksistä tulisi päästä eroon, jotta kotimaisille ja ulkomaisille sijoittajille tulisi paremmat olot. Suoraa pakottamista ei ainakaan vielä suositella. Sen sijaan maan hallitus voisi käyttää erilaisia poliittis-hallinnollisia keinoja niiden muuttamiseksi osakeyhtiöiksi ja pörssiyhtiöiksi.

Miten tällaista voidaan julkaista demokraattisen maan painavimmilla foorumeilla? Maassa, joka on julistautunut markkinataloudeksi? Tästä ei oikein kukaan ota nyt vastuuta. Poliitikot ja virkamiehet piileskelevät toistensa takana. Tämä on onneton näytelmä, jonka tausta-ajattelijat eivät ole kaikki vielä ilmoittautuneet. Tiedämme, että osuustoiminta on ollut kilpailijoiden hampaissa syntyajoista alkaen, mutta ei tietävästi kukaan

osuuskuntien ja keskinäisten hävittämissuunnitelmaa ole valtion asiakirjoissa esittänyt 116 vuoteen.

Jos valtioneuvosto vaalien jälkeen rakentaa kansallisen omistajastrategian, tulee aivan ehdottomasti pitää huolta siitä, että siinä ajetaan kansallisia etuja eikä monikansallisten piirien henkilökohtaisia etuja. Valtion foorumeita ei tule alistaa heikentämään kansakuntaa vaan vahvistamaan sitä. Tässä on nyt valtavan kokoisen ryhdistäytymisen paikka maan tulevilla hallituksella. Näin ei asioita hoideta kuin nykyinen hallituksen aikana on asioita ajateltu. Ihan pieleen on mennyt.

Valtioneuvosto saa seuraavan hallituksen aikana tehdä erillisen selvityksen siitä, miten osuustoimintayritysten synty- ja toimintaedellytykset turvataan. Osuuskuntamallin vähättely ja nakertaminen saa nyt loppua.

Pyydän eri puolueita nyt tarkoin pohtimaan kantojaan ja omaa aatepohjaansa seitsemästä miljoonasta jäsenyydestä ja osakkuudesta koostuvaa osuustoimintaa kohtaan. Kokoomukselle muistutukseksi, että osuustoimintaliikkeen syntyä vaikuttivat voimakkaasta vanhasuomalaiset uudistajat. Myös ruotsinkielistä sivistyneistöä oli mukana. Työväenliike ja perustettu Maalaisliitto ottivat osuustoiminnan omakseen tavallisten ihmisten elinoloja kehittävänä mallina. Pientalonpojille malli oli suorastaan tehty. Kannustan puolueita pohtimaan omaa aatepohjaa ja palauttamaan mieleen, mistä meidän nykyinen laajoja kansanryhmiä koskeva osallisuus ja hyvinvointimme koostuu.

Keskustan vaaliohjelmassa on kelvollinen osuustoimintaosio. Hyvä näin. Tällaista olemme saaneet odottaa vuosikymmeniä. Ministereistä Erkki Tuomioja on selvimmin osuustoiminnan puolella. Vihreiden kolmas pu-

heenjohtaja Anne Bland on antanut tukensa, samoin keskustan kansanedustaja Timo Korhonen. Varmaan on muitakin.

Varmasti muutkin puolueet nyt harkitsevat osuustoiminnan huomioimisen, kun asiaa pohtivat. Tässä tilanteessa toivomme tietysti, että osuustoimintaa kannattavat kansanvaltaiset puolueet ottavat aloitteen, jotta voimme nukkua yömmä levollisemmin. Jännityksellä odotamme iltapäivän puoluepaneelia.

Hyvät kuulijat,

Aamupäivällä olivat käsittelyssä osuuskuntien rahoituskysymykset ja verotus. Tohtori Eliisa Troberg kertoi uudesta kirjastaan, joka on julkaistu vuodenvaihteessa Pellervon julkaisusarjassa. Pidimme myös Pellervo-Seura ry:n vuosikokouksen.

Nyt paneudumme siihen yritystoiminnan taloudellis-yhteiskunnalliseen toimintaympäristöön, joka meillä on edessä tulevina vuosina.

Kiitos, että olette voineet tilaisuuteemme saapua. Toivotan kaikille hyvää seminaaria ja antoisia keskusteluita!